

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 320/2014-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 2. júla 2014 prerokoval sťažnosť J. Š. vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 12 ods. 1 a 4, čl. 17 ods. 5, čl. 19 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Okresného súdu Žilina sp. zn. 35 T 42/2014 z 28. apríla 2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. Š. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 9. júna 2014 doručená sťažnosť J. Š. (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 12 ods. 1 a 4, čl. 17 ods. 5, čl. 19 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uznesením Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 35 T 42/2014 z 28. apríla 2014 (ďalej len „uznesenie z 28. apríla 2014“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že uznesením okresného súdu sp. zn. 3 Nt 1/2014 z 12. marca 2014 bola v prospech sťažovateľa povolená obnova konania v jeho veci skončenej rozsudkom okresného súdu sp. zn. 3 T 103/2007 z 18. júna 2007 vo výroku

o treste, ktorým mu bol uložený úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 10 rokov so zaradením do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia. Sťažovateľ bol zároveň uznesením okresného súdu sp. zn. 3 Nt 1/2014 z 12. marca 2014 vzatý do väzby podľa § 403 Trestného poriadku z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku a podľa § 404 Trestného poriadku bola predmetná vec sťažovateľa vrátená prokurátorovi do prípravného konania.

Prokurátorka Okresnej prokuratúry Žilina (ďalej len „okresná prokuratúra“) podala 21. marca 2014 proti sťažovateľovi obžalobu pod sp. zn. 3 Pv 170/2014 pre obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok podľa § 172 ods. 1 písm. c) a d) a ods. 2 písm. a) Trestného zákona. Okresný súd túto obžalobu prijal a akceptoval aj napriek tomu, že uvedená prokurátorka podľa sťažovateľa obišla procesný postup v rámci konania o dohode o vine a treste, pretože na uzavretie takejto dohody ňou sťažovateľ nebol vôbec vyzvaný, hoci obdobná dohoda bola súčasťou rozsudku okresného súdu sp. zn. 3 T 103/2007 z 18. júna 2007. Okresný súd zároveň v rámci obnoveného konania nariadil hlavné pojednávanie na 28. apríl 2014. U sťažovateľa vznikla obava, že jeho vec nebude nestranné a objektívne prerokovaná, a preto podal žiadosť o odňatie a prikázanie veci inému súdu, o ktorej Krajský súd v Žiline (ďalej len „krajský súd“) rozhodol uznesením sp. zn. 2 Nto 3/2014 zo 16. apríla 2014 tak, že predmetnú vec okresnému súdu neodňal.

Verejné zasadnutie okresného súdu v rámci obnoveného konania nariadené na 28. apríl 2014 sa nekonalo z dôvodu práceneschopnosti predsedníčky senátu a ďalšie pojednávanie bolo nariadené na 26. máj 2014. Sťažovateľ na pojednávaní konanom 26. mája 2014 požiadal o prepustenie z väzby (v uvedenom čase vykonal trest 7 a pol roka z celkového trestu 10 rokov) a v obnovenom konaní mu podľa neho mohol byť uložený trest odňatia slobody v trvaní 6 rokov a 8 mesiacov. Okresný súd jeho žiadosť o prepustenie z väzby uznesením z 28. apríla 2014 zamietol a sťažovateľ proti tomuto uzneseniu podal sťažnosť.

Krajský súd uznesením sp. zn. 2 Tos 47/2014 z 12. mája 2014 konštatoval dôvodnosť sťažnosti sťažovateľa, pretože nezistil existenciu žiadneho zákonného dôvodu na ďalšie trvanie jeho väzby.

Sťažovateľ ďalej v sťažnosti uviedol:

„V uznesení Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 2 Tost 47/2014 zo dňa 12. 5. 2014 sa ďalej konštatuje, že hoci Okresný súd povolil obnovu konania vo výroku o treste, tento výrok z pôvodného rozsudku nezrušil. Takýto postup považuje Krajský súd za nezákonný a poukazuje na ustanovenie par. 400 ods. 1 Tr. por.

Väzobné stíhanie označil Krajský súd za neakceptovateľné, nakoľko nie je žiaden zákonný dôvod, a absencia výroku o zrušení pôvodného rozsudku bráni ďalšiemu pokračovaniu v konaní. Do dnešného dňa Okresný súd túto prekážku neodstránil v rámci zákona.

Pôvodnú žiadosť o povolenie obnovy konania som podal ešte v decembri 2012. Túto žiadosť mi v júni 2013 Okr. súd zamietol, čím porušil právo na spravodlivý proces. O sťažnosti rozhoduje Ústavný súd SR pod sp. zn. Rvp 19524/2013. Okresný súd v Žiline ďalším konaním opätovne porušil čl. 17 ods. 5 Ústavy SR a čl. 5 ods. 1 EDLP, keď som bol protiprávne vzatý do väzby. Možno teda spoľahlivo konštatovať, že od 12. 3. 2014 do 12. 5. 2014 som bol vo väzobnom stíhaní protiprávne. Stav právnej neistoty v konaní naďalej pretrváva, nakoľko Okresný súd nevydal opravné uznesenie, alebo opatrenie, ktorým by doplnil chýbajúci výrok o zrušení výroku o treste v uznesení 3 Nt 1/2014. Bez odstránenia tejto prekážky nemožno vo veci ďalej konať, aj keď je vytýčený ďalší termín hlavného pojednávania v konaní o obnove konania. Obžaloba OP Žilina, sp. zn. 3 Pv 170/14/5511-4, zo dňa 21. 3. 2014 nebola v rámci zásad trestnoprávneho konania vzatá späť.

Podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy SR žiadam, aby Ústavný súd SR mojej sťažnosti vyhovel pre porušenie práv podľa ods. 1, čl. 12 ods. 4, čl. 17 ods. 5, čl. 48 ods. 2, čl. 19 ods. 1, Ústavy SR.

Účelom trestu odňatia slobody je, aby trpel páchatel' a nie jeho rodina. Moja matka má 75 rokov. Prekonala srdcový infarkt, trpí astmou a má problémy s pohybovým ústrojenstvom do takej miery, že nemôže pravidelne vykonávať návštevy. Oznamujem jej termíny hlavných pojednávaní vo veci konania o obnove konania. Veľmi trpí z dôvodu

prieťahov v konaní a hrubých porušení zásad a noriem v trestnoprávnom konaní a to až tak, že už mne prestáva veriť.

Môj zdravotný stav sa takisto zhoršil, najmä po psychickej stránke. Trpím nespavosťou, neurózou, podráždenosťou a poruchami verbálnej komunikácie. Niekedy nerozoznávam realitu a prestávam veriť vôbec v nejakú spravodlivosť. Na základe nálezov ÚS SR o porušení práv a slobôd som rozhodnutý požiadať o zmenu štátneho občianstva a azylu v inom štáte EÚ.

Podľa čl. 127 ods. 3 Ústavy SR žiadam Úst. súd SR o priznanie finančného zadosťučinenia v sume 30.000 € (tridsaťtisíc eur).“

V závere svojej sťažnosti sťažovateľ z dôvodu nepriaznivých finančných pomerov požiadal ústavný súd o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ním.

II.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Sťažovateľ vo svojej neperfektnej sťažnosti namietal porušenie svojich základných práv podľa čl. 12 ods. 1 a 4, čl. 17 ods. 5, čl. 19 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy uznesením okresného súdu z 28. apríla 2014, ktorým bola zamietnutá jeho žiadosť o prepustenie z väzby a taktiež týmto uznesením bolo rozhodnuté, že jeho väzba sa nenahrádza dohľadom

probačného a mediačného úradníka. K porušeniu uvedených práv malo dôjsť v dôsledku toho, že v čase od 12. marca 2014 do 12. mája 2014 bol sťažovateľ protiprávne väzobne stíhaný a jeho stav právnej neistoty pretrváva, pretože okresný súd nevydal opravné uznesenie alebo opatrenie, ktorým by doplnil chýbajúci výrok o zrušení výroku o treste v uznesení sp. zn. 3 Nt 1/2014 z 12. marca 2014.

Ústavný súd vo svojom rozhodovaní vychádza z ústavného princípu subsidiarity svojej právomoci vo vzťahu k všeobecným súdom vyplývajúceho z čl. 127 ods. 1 ústavy, podľa ktorého rozhoduje o individuálnych sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb vo veci porušenia ich základných práv alebo slobôd v tých prípadoch, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd zastáva názor, že nie je iba jeho povinnosťou ako súdneho orgánu ochrany ústavnosti zabezpečovať v rámci svojej rozhodovacej právomoci ochranu základných práv a slobôd vrátane rešpektovania záväzkov vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv, ktorými je Slovenská republika viazaná. Túto povinnosť majú aj všeobecné súdy ako primárni ochrancovia ústavnosti (napr. III. ÚS 79/02).

Podľa zistenia ústavného súdu uznesením okresného súdu z 28. apríla 2014 bola zamietnutá žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu a týmto rozhodnutím zároveň okresný súd rozhodol, že jeho väzbu nenahrádza dohľadom probačného a mediačného úradníka. Krajský súd uznesením sp. zn. 2 Tost 47/2014 z 12. mája 2014 na základe sťažnosti sťažovateľa uznesenie okresného súdu z 28. apríla 2014 zrušil a podľa § 79 ods. 1 Trestného poriadku bol sťažovateľ prepustený z väzby s tým, že ihneď bude pokračovať vo výkone trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený rozsudkom okresného súdu sp. zn. 3 T 103/2007 z 18. júna 2007 vo výmere 10 rokov so zaradením do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

V tejto súvislosti ústavný súd opakovane zdôraznil, že trestné konanie od svojho začiatku až po jeho koniec je procesom, v ktorom sa v rámci vykonávania jednotlivých úkonov a realizácie garancií ochrany práv a slobôd môžu zo strany orgánov činných

v trestnom konaní naprávať, resp. korigovať aj jednotlivé pochybenia. Spravidla až po jeho skončení možno na ústavnom súde namietať pochybenia znamenajúce porušenia práv a slobôd označených v čl. 127 ods. 1 ústavy, ktoré neboli odstránené v jeho priebehu (napr. Zívala III. ÚS 3/02, Ölveczky III. ÚS 18/04, Mamonov III. ÚS 75/05, Karlin IV. ÚS 76/05).

Z uvedeného vyplýva, že proti uzneseniu okresného súdu z 28. apríla 2014 v predmetnom konaní využil sťažovateľ možnosť podať účinný prostriedok nápravy – sťažnosť. Krajský súd rozhodujúci o sťažnosti sťažovateľa po posúdení všetkých relevantných skutkových aj právnych okolností daného prípadu uznesením z 12. mája 2014 zrušil napadnuté uznesenie okresného súdu z 28. apríla 2014, t. j. právam sťažovateľa poskytol dostatočnú ochranu, keďže jeho sťažnosti vyhovel.

Sťažovateľ ďalej v sťažnosti argumentoval, že v období od 12. marca 2014 do 12. mája 2014 sa nachádzal vo väzbe nezákonne, a v súvislosti s týmto tvrdením poukázal na to, že k porušeniu jeho práv malo dôjsť v súvislosti s tým, že uznesením sp. zn. 35 T 42/2014 z 12. marca 2014 bola povolená obnova konania v jeho veci skončenej rozsudkom okresného súdu sp. zn. 3 T 103/2007 z 18. júna 2007 vo výroku o treste, avšak v rámci výrokovej časti tohto uznesenia absentuje výrok o zrušení trestu uloženého mu v pôvodnom rozsudku okresného súdu, ako aj na odôvodnenie uznesenia z 12. mája 2014, v ktorom krajský súd na uvedené skutočnosti poukázal.

Z obsahu sťažnosti sťažovateľa vyplýva, že tento proti uzneseniu okresného súdu z 12. marca 2014 nepodal sťažnosť, t. j. nevyužil účinný prostriedok nápravy, ktorý mu Trestný poriadok v záujme ochrany jeho práv poskytuje.

Podľa názoru ústavného súdu napriek uplynutiu lehoty na podanie sťažnosti proti uzneseniu z 12. marca 2014 sťažovateľ má možnosť poukázať v predmetnom konaní na skutočnosť, že okresný súd dosiaľ zjavne nerozhodol o celom predmete konania, t. j. aktívne pristúpiť k ochrane svojich práv v konaní a svoju argumentáciu predložiť najprv okresnému súdu, ktorý je oprávnený v predmetnej veci konať a rozhodnúť. Z uvedeného vyplýva, že v súvislosti s touto argumentáciou sťažovateľa považuje ústavný súd jeho

sťažnosť v tejto časti za predčasne podanú, pretože sťažovateľ realizáciou svojich práv v priebehu uvedeného konania mal a má možnosť účinným spôsobom namietat' porušenie svojich práv, a preto ústavný súd jeho sťažnosť pri jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie a rozhodnutie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. júla 2014